

skal finde en Afgørelse Sted i et samlet Møde, hvor ikke Forhørsdommeren, men den anden voterende er Referenten. Jeg anser det for givet, at ifølge den Foranstaltning vil, som Retten ogsaa mener, en saa uheldig Protokolførelse som den, der har fundet Sted i Alma Bondesens Sag, ikke vel kunne gaa upaaagtet hen, men den vil blive opdaget og standset i sine skadelige Virkninger.

Med Hensyn til de Spørgsmaal, der nu stilles til mig, hvad jeg har foretaget eller agter at foretage mig i Anledning af disse Sager og i Anledning af de dybe Fejl i Retsplejen osv., vil jeg sige, at disse Sager have ikke kunnet foranledige mig til nogen Foranstaltning enten for de enkelte Tilfælde: Vedkommende eller til en mere almindelig Omordning, men at jeg, som jeg allerede to Gange tidligere har haft Lejlighed til at udtale, agter, saa snart Rigsdagen træder sammen igen, hvis det forundes mig til den Tid at varetage Justitsministeriet, at fremsætte et Forslag for den, baseret paa den sidste Kommissions Betænkning og Udarbejdelse, og jeg vil gøre det, ikke blot fordi det er Grundlovens Krav, men ogsaa, fordi jeg anser de Grundsætninger, hvorpaa Kommissionens Forslag ere byggede, for saa meget bedre end de Grundsætninger, hvorpaa det nuværende Retssystem er bygget — jeg sigter derved til Offentlighed, Mundtlighed, Anklageprincippet og inden for de grundlovsbestemte Grænser Nævninger — at jeg for mit Vedkommende beklager, at det har trukket over 50 Aar ud, inden dette Grundlovens Tilsagn er blevet opfyldt. Jeg vil endelig ogsaa gøre det af den Grund, at der jo ganske sikkert nu hos de paagældende Domstole er et stærkt Ønske oppe derom, fordi Opgaven, saaledes som den stilles dem under den nugældende Ret, er — ja, jeg kan kalde det — en Urias Opgave. Naar man skal handle og virke i Overensstemmelse med det gældende Systems Principper for at værne om Retssikkerheden paa den Maade, disse Principper kræve, kan det ikke undgaas, at der idelig vil og maa indtræde Tilfælde, hvor Dommerne i deres Virksomhed i høj Grad lægges for Had, og jeg er vis paa, at de derfor med Glæde ville hilse en Ordning, som fratager dem et saa stort Ansvar som det, de have nu. De ville ganske sikkert føle dette som en Lettelse, og jeg regner meget betydeligt paa Støtte i det mindste i en vis Kreds af den juridiske Verden for disse Forslags Gennemførelse, for saa vidt Strafferetsplejen an-

gaar. Men jeg advarer mod at tro, at naar vi saa faa det ny Retssystem, saa skulde et Himmerige være naaet. I den Henseende stiller man Forventninger op om, hvorledes sigtede uskyldige ville faa det, og skyldige ville faa det, som intet System kan garantere eller give nogen Sikkerhed for. Stiller man Fordringerne og Forventningerne saa højt op, vil man blive skuffet, og det vil være til Skade for disse Loves Virken i Livet. Og derfor anser jeg det ogsaa for lidet heldigt, at man betragter og angriber det gældende Retssystem stærkere, end det fortjener. Sammenligner man Forholdet, som det er under det gældende Retssystem, med Forholdet andre Steder, der have andre Principper, omtrent de samme Principper som de ny i vort Udkast, saa tror jeg — og det kan sikkert godtgøres statistisk — at Danmark ikke staar paa nogen lav Plads i Henseende til Sikkerheden imod uskyldiges Domfældelse, samtidig med, at det værner Samfundet tilstrækkeligt for, at de skyldige ikke gaa Ram forbi. Og ganske særlig vil jeg i denne Sammenligning erindre om, at der andetsteds — f. Eks. i Tyskland — er kommet store Betæneligheder til Orde med Hensyn til, at Domfældelser af uskyldige ere komne frem i stigende Grad under det ny Retssystem, som de have der; det har fremkaldt meget alvorlige Betæneligheder angaaende, hvori det kan ligge, men Forholdet er dette, at Klagerne ere traadte meget stærkt frem. Og jeg vil ogsaa fremhæve til Sammenligning med det Land, i hvilket vi jo se et Forbillede for det ny Retssystem, nemlig England, at England dog paa et Punkt ikke er saa vidt fremskredent, som vi ere, nemlig med Hensyn til Erstatning for uforskyldt Dom og uforskyldt Varetægtsfængsel. Denne humane Lov af 1888, som jeg biliger, have vi været tidligere paa Færde med at gennemføre; ovre i England, Frihedens Land, har man det ikke. Dette er særlig gaaet ud over en dansk Sømand, der med Urette — som det viste sig — blev domfældt for et Drab. Det oplystes ved Sømandspræstens og Konsulens ihærdige Bestræbelser, at ikke han, men en svensk Sømand — som tilstod — har været Ophavsmanden. Saa lod man den danske løbe, men man gav ham ingen Erstatning, de kende ikke til det.

Det er altsaa med Hensyn til den første Del af det Spørgsmaal, den ærede Ordfører stillede til mig, at jeg vil svare, at jeg agter saa hurtig, som det er muligt, — og altsaa forhaabentlig lige saa snart